

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Ifølge traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, artikel 8 B, stk. 1, har enhver unionsborger, der har bopæl i en medlemsstat, hvor han ikke er statsborger, valgret og er valgbar ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor han har bopæl, på samme betingelser som statsborgere i denne stat.

Denne ret kan udøves med forbehold af de nærmere bestemmelser, som Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, skulle vedtage inden den 31. december 1994; de nærmere bestemmelser kan omfatte undtagelser, når specifikke problemer i en medlemsstat tilsiger dette.

På denne baggrund vedtog Rådet den 19. december 1994 et direktiv om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved kommunale valg for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere.

Direktivet, der endnu ikke er offentliggjort i EF-Tidende, er optaget som *bilag 1* til bemærkningerne til lovforslaget.

Direktivet indebærer, at der skal gennemføres forskellige ændringer af den kommunale valglov, jf. nedenfor i afsnit 3.

Ifølge direktivets artikel 14 skal direktivet gennemføres i national ret inden den 1. januar 1996. Regeringen har fundet det mest hensigtsmæssigt, at lovforslag til gennemførelse af direktivet fremsættes i god tid inden udløbet af gennemførelsesfristen.

2. Hovedindholdet af direktivet

Rådets direktiv af 19. december 1994 er baseret på Kommissionens forslag af 23. februar 1994. Drøftelserne af Kommissionens forslag i arbejdsgruppemøder og i COREPER samt høringssvaret fra Europa-Parlamentet resulterede i en række ændringer, som er indarbejdet i Rådets direktiv. Ved gennemgangen af direktivets hovedindhold redegøres for de ændringer, der særligt har haft interesse i en dansk sammenhæng.

2.1. Generelt

Formålet med direktivet er som nævnt at fastsætte de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved kommunale valg for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere. (Unionsborgere, dvs. personer, der er statsborgere i en af medlemsstaterne i Den Europæiske Union, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere, benævnes i det følgende som EU-borgere).

Direktivet indeholder ingen begrænsninger med hensyn til medlemsstaternes kompetence til at fastsætte regler om valgret og valgbarhed ved kommunale valg for statsborgere fra lande uden for EU-området, og heller ikke med hensyn til at fastsætte regler om valgret og valgbarhed ved kommunale valg for egne statsborgere, der er bosat i udlandet, herunder i en af de øvrige medlemsstater.

Efter direktivet er der intet til hinder for, at en EU-borger kan udøve kommunal valgret og valgbarhed i såvel bopælslandet som hjemlandet. Udøvelse af kommunal valgret og valgbarhed i bopælslandet kan ikke gøres betinget af, at EU-borgeren ikke samtidig udøver kommunal valgret og valgbarhed i hjemlandet. Ved Europa-Parlamentsvalg kan en EU-borger derimod kun udøve valgret og valgbarhed i ét land, enten bopælslandet eller hjemlandet.

2.2. Betingelser for valgret og valgbarhed

EU-borgere tillægges valgret og valgbarhed ved kommunale valg i bopælslandet på samme betingelser, som landets egne statsborgere, jf. dog nedenfor om valgbarhed.

Der er som hovedregel *ikke* adgang til at gøre valgretten og valgbarheden betinget af, at de pågældende har haft fast bopæl i bopælslandet i en vis periode forud for valget. En sådan adgang består heller ikke ved Europa-Parlamentsvalg.

Kun de lande (Luxembourg), hvor der er en særlig stor andel EU-borgere (mere end 20 pct.) blandt de valgberettigede, har adgang til at stille krav om bopæl i en vis periode forud for valget som betingelse for valgret og valgbarhed. Direktivet om valgret og valgbarhed til Europa-Parlamentsvalg indeholder en lignende undtagelsesbestemmelse.